

Lühile juhatus aeamõtmisest.

(Eõpetus.)

Sassamaa ewangeliumi usulised riigid wõtsiwad Gregoriani aearwu parandamist wast aastal 1700 waSta, nõnda et pärast 18. Weebruari üksteiskümme pãawa korraga mahakustutati, ja 19. Weebruari asemele 1. Marts kirjutati. Aga lihawete pühade arwamisel, mis Gregoriani kalender kuude arwu järel rehkendab, wõtsid ewangeliumi usulised tähetundjate (Astronomide) määramise wiisi pruugiks. Et nüüd sellelãbi paikades, kus ewangeliumi usu ja katoligi rahwas üheskoos elas, aga nende Kristuse ülestõusmise püha mite ühel aéal ei peetud, segadust tuli, sellepãrast tegi kuulus Preisõ kuninga Wriidrik II. aastal 1775 seadust, et ewangeliumi usuline rahwas Katoligi usulistega lihawete pühade aega ühel wiisil pidid rehkendama: Lihawete pühad peawad üht wana seadust mõõda, mis kiriku ülemad Nisãa linnas teinud, isa pärast kewadist põõripãawa ühel püha-pãawal pühitsetud saama. Ja lihawete pühapãawaks peab se olema, mis pärast kewadise põõripãawa esimese täistkuu järel tuleb. Juhtub nimetatud täistkuu ühe püha-pãawa peale, siis ei tohita teda mite lihawete täistkuuks ehk lihawete raakaks paama, waid lihawete pühitsetakse wast nõdal hiljemine.

Aga weel sellegi kirju rehuungiga ei saada igaford lãbi, waid lihawete pühade aeg wõib wiimaks ka sellepãrast muutmist leida, kui ta Juudarahwa Pasa-pühadega kokku juhtub.

Ruumi kitsuse pärast pidime minewal aastal kolm pãawa enne jõulut jutu lõpetama, mis meile tagajärel mitmelt poolt laia lattuist kaela peale toonud. „Nisõ-pãrast“ — küsiwad mõned — „raiskate aega ja ruumi tühja asjadega, mis meie lugeda ega kuulda ei tahta? Teie lorisete koolidest, talumaade õstmisest, majapidamisest ja sarnastest, kellega kalendril midagi tegemist ei ole, sest kes talukohta endale osta himustab, se saab teie juhatamiseta lãbi, nõnda kui meie koolisi igale poole wõiksime asutada, kui tahaksime, ehk nende puudust leiaksime. Meil on palju ligemaid tallituusi kui neid, esimesi peame warem korrale toimetama, pärast jääb koolide asutamiseks isa aega weel küllalt. Ütelge ise, kas kool täidab tõhtu, annab riideid selga, ehk kosutab rahakoti? Tema ei toimeta neist kolmest ühteainust, waid kulutab wanemaid pealegi, kes oma lapsi koolis lasewad wedeleada, senni kui nemad kodu tarbliku töõd wõiksid teha. Meie igapãawane majapidamine ja põldude harimine on meile isa isade põlwest juba tutawad, meie õskame neist enam kui teiesugused, kes ehk weel ial kãt abra ega wifati külge ei ole pannud. Jutus-tagem parem sõherdusi asju, mis igaüks rõõmuga loeks ja kuuleks.“ Teised lufawad meile süüks, et mõisnikude poolt peame seisma ja sellelãbi rahwa õnne ja tulu filmast kautama. — Kolmas jagu kirjendab: „Õise tõutatud pulmapidu ei kingi meie teile tänawu, teie tahtsite neist pikemalt kõneleada ja peate oma tõutust täitma!